

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri 6sterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 29.

Brasiovu 28|16 Aprile

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Nr. 2576/1869.

Publicatiune.

Institutulu de vindecarea de ochi, care e dotatu din midil6cele tieriei, cu 1-a Maiu 1869 se va deschide in Brasiovu, si se va tien6 deschisu pana in finea lumei lui Septembrie a. c.

Patimasii de ochi si de vedere, cari dorescu a fi primiti in institutul acestu de ti6ra pentru vindecarea ochiloru, au se se insinueze s6u se se arate la d. Dr. de medicina si de ochi Eduardu Mysz in cetate strat'a Cailoru Nr. 29, si in casu de seracia se-si aduca atestatulu de seracia prescriu.

Brasiovu in 10 Aprile 1869.

Magistratululu urbanu si districtualu.

Brasiovu 27 Aprile. Amu intratu in septeman'a patimiloru si, pana candu nu vomu trece cu totii de mana inaintandu preste dilele loru cele invescute cu orizontu mohoritu, diu'a inviarii comune nu ne sosesse. Si totusi nici o serbat6ria nu e atatu de dorita, atatu de mar6tia, atatu de mantuit6ria pentru vi6ti'a cea salutaria si cautata, c6 victori'a, care se castig6 si prin sacrificiulu crucii. Patimele si suferintiele pana la restignire le incordara fariseii asupra sacrificiulu dreptatii si alu adeverului; inse din ranele cuielor a cursu sangele mantuintii 6menirei spre salvarea alesulu poporu de cursele satanii; a cursu victori'a cea cantata de angieri si propagata in lume, victori'a adeverului preste mintiuna si a dreptatii preste asupriri, victoria, care domin6za c6 unu spiritu alu luminei amenintiatoriu, ca sireti'a si lasitatea fariseiloru s'a poticnit si se va poticni de stanc'a cea de granitu a pop6reloru, cari venindu desu de dimin6tia si deslarvandu la lumin'a lumei intrigele loru, neajunsele loru, voru striga mereu cu Christosu: vai v6ue fariseiloru si voru procede luminanduse si imbraciosianduse pe calea mantuirei, aster-nuta de mantuitoriu, fara frica si cutremuru. —

Inainte de ac6sta cu 9 ani reincepusera actiunile fariseiloru politici a-si reasterne drumulu la Canaanulu loru, si resolutiunea loru cea neinfranta si cutediat6ria nu se opri, pana ce deveni unu monstru, in contra caruia adi numai arm'a constan-tiei si a solidaritatii mai p6te se invinga, c6 se serbamu diu'a inviarii, pentru c6 se ne potemu bu-cura de concordia, pentru care si numai pentru sosirea imperatiei ei amu luatulu lupt'a; si cu totii din t6te anghieurile trebuie se o portamu neindoio-siti, cum ne a invetiatu mantuitoriu, care a suferitu si crucea pentru victori'a adeverului si a dreptatii in contra falsitatii si minciunii: -si diu'a inviarii va sosi. —

Meetingu romanu. „N. fr. Pr.“ rep6rta cu datu Sibiu 12 Aprile, ca romanii din Brasiovu adunati intr'unu meetingu numerosu au decisu, ca in conformitate cu ordinatiunea regimelui ministeriului ungurescu de interne din 17 Martiu a. c. privit6ria la statutulu provisoriu despre potestatea corporiloru reprezentative si a oficialoru pe fundulu regiu se voru impartasi cu cea mai viu6ia incordare la alegerea reprezentatoru comunali si preste totu

la totu actulu reorganizatiunei; — dar' inse nu-mai pe langa rezervarea facuta intr'o forma de protestu pentru dreptulu nationalu politicu. Asia! Comit6t. alesu f6u totu odata insarcinatu a compune una reprezentatiune ca-tra comitele sasescu, in care se se esprime dorintiele si dreptele pretensiuni, c6 la candidatur'a oficialiloru se se i6 in consideratiune respectarea romaniloru dupa dreptu cuvinitu, nu din gratia. —

Ac6sta directiva s'a luatulu in seri6sa considerare pe t6te locurile c6 unu „facsimile“ alu actiunei comune pe cale constitutionale in patria. Ma se se prov6ce si reprezentatiunile petutindenea a face pasi la regimu si cor6na pentru multumirea pretensiuniloru n6stre de dreptu, ca nu cautamu alta, decatu dreptate, care e conditiunea concordiei, pentru care suntemu datori cu totii a face t6te. Virtutea va umili vitiulu. —

Auror'a autonmica. Unu telegramu din Vien'a in gaz. „Nar.“ din 16 Aprile descopere ca caus'a resolutiunei galitiane, (care cere autonomi'a provinciala) a devenitu intr'unu stadiu nou. Cor6n'a a luatulu la ac6sta initiativ'a eri si alaltaeri adica, in 14 si 15 s'a tienutu consultu ministerialu sub presiedinti'a imperatului. Se pertract6 asupra resolutiunei galitiane: „Cor6n'a fac6 propunerea, c6 se nu se denege partea legislativa a resolutiunei, ci se se resolveze in sesiunea viit6ria in fav6rea poloniloru. C6 concessiune se capete Galiti'a inca acum pe calea administrativa unu cancelariu propriu si unu regimu provincialu. Afara de ac6st'a in sc6la si tribunale se introduce limb'a pol6na si se se redice o curte suprema judecator6sca deosebita. Consiliulu ministeriale s'a invoitu la ac6sta propunere sub conditiune, d6ca maioritaea se va invoi.“ In urm'a acestora galitiani au luatulu parte la alegerea delegatiunei.

Impresiunea cea neplacuta ce o fac6 ac6sta scire si denumirea c. Taaffe de ministru presiedinte in Cislaitania, apoi secretulu publicu, ca cor6na, Beust si Taaffe suntu pentru impaciuirea pretensiuniloru autonmice, lasa dupa sene a pipai, ca intensitatea dualismulu si incordarea fariseismulu va suferi o metamorfoze in fav6rea multumirei pretensiuniloru autonmice, cari incepundu a se respecta in Cislaitania voru put6 av6 putere epidemica si preste Lait'a inc6ce.

„M. P.“ primi dela Pest'a telegramu, cumca c. Emericu Mik6 in urm'a unoru neinvoieli, ce s'au escatu in ministeriu si a datu dimisiunea si colegii lui ministrii au statu de densulu, c6 se-si retraga demisiunea. —

Asteptandu dela timpu desfasurarea lucruriloru republicamu si noi apelulu pentru deputati adresatu de catra unu numeru mare de serbi catra deputatii loru, publicatu in diuariulu nationalu „Zastav'a“ din 16 Aprile, pofitindule resolutiune si curagiu la lupta pentru drepturile nationali, care apelu „Albin'a“ 'lu indr6pta catra deputatii romani si care suna asia pentru ei c6 bravi aparatori din partea romaniloru:

„Faptele contrariiloru ni suntu dovada din capulu locului, ca libertate nu ne veti elupt6, dar' consciinti'a natiunei, consciinti'a v6stra, ni suntu garantia, ca veti pastr6 on6rea v6stra si on6rea natiunei, si veti dovedi Europei, ca astadi nu este epoc'a emigratiunei pop6raloru, ci ca aici, unde traimu si ni versamu sangele, aici trebuie se ni se

face unu viitoriu mai bunu, trebuie se ni se d6 libertatea.“

„D6ca maghiarii 6rasi ar' retaci a nu ved6 in voi pre natiunea roman6sca (in textu: serb6sca), ci numai pre individi particulari, atunci, fratiloru, are se urme ceea ce trebuie se urmeze, are se urme: „esirea v6stra die dieta“, din ac6sta adunare, carea de vre se ignoreze spiritulu timpului, carea cu mana profana vr6 se rumpa „legile scrise de Ddiu!“

„Luptati cu barbatia, luptati pana unde se p6te; 6ra oftarile n6stre de aici ve voru petrece acolo si nu ve voru paras6 nici macaru pre unu minutu; si fiti convinsi ca totu asia ve va petrece natiunea intr6ga si va priveghi6 asupra v6stra; standu sub astfeliu de privighiare, nu ve temeti de nemica!“ —

Fiinduca noi romanii din Ard6lu nu suntemu reprezentati prin deputati la dieta, oblegatiunea in consciinti'a de romanu mai apasa cu o alta pondere umerii deputatoru romani si ai partitei nationale din Ungaria si Banatu, c6 aparandu interesele nationale se ne fia purtatorii dorintieloru, pretensiuniloru si ai dreptulu nostru politicu nationalu, in fav6rea caruia asteptamu unanima si solidaria lupta, care ne va lega cu celea mai strinse legaturi ale indatorirei spre a le conserva pentru eternitate necunoscinti'a si cu ea dulcea amentire a numelu loru! — Se fi fostu diet'a trecuta mai ecuitabila, incatu se nu fi lasatu art. II de lege din 48 c6 lege de alegere pentru diet'a ac6sta — tocma acelu articulu, in contra caruia natiunea romana din Ard6lu intr6ga cu ocasiunile alegerei din -66 si au fostu datu la protocol6 protestele sale — dreptu care acum fara a se deminti pe sene si faptele sale constitutionale nu putea alege; d6ca, dicu, diet'a trecuta n'ar fi ignoratu intr'atata pe natiunea romana din Ard6lu, drepturile, dorintiele si chiaru si numele ei, ne ar' mai fi remasu vreo sperantia de dr6pta consideratiune nationala, care ar' fi fostu in stare a ne insufla o incredere, si cu ac6sta a ne apropia in comun'a conlucrare pentru binele comunu si in legislativa, dupa cum conlucramu la t6te sarcinele statulu. —

— Tocma la inchiarea diurnalulu ne sosesse cuventulu de tronulu, tienutu de Maiestatea Sa in 24 la deschiderea dietei in castelulu regescu din Bud'a, sub flamur'a imperat6sca, maghiara si croata. Si cuventulu de tronulu inca dice despre legea de alegere, ca e rea, in cuvintele urmat6rie:

„Miscarile alegeriloru decurse de curundu v'au datu dv. dovedi n6ue despre scaderile legi de alegere din anulu 1848.“ Cari scaderi trebuie delaturate, pentru c6 libertatea alegeriloru se fia aparata in contra exceselor patimiloru de partita.

Transilvania a remasu neatinsa in cuventulu de tronulu. Unu pasu din mesagiu arata inse, ca problem'a dietei este a delatura din traditiunile trecutulu totu, ce s'au facutu ueposibilu de a se sustien6. — Reminiscentiele si tienerea cea preste mesura la trecutu, care apara si ceea ce nu mai p6te av6 vi6tia, in multiescu dificultatile cu precipitarea, care nu vr6 se face computu cu impregiurabile, si campulu, pe care e a se edific6, lu acoperu lesne cu ruini, facundulu neamblatu. Moderatiunea natiunei va afla intre ambele aceste extreme drumulu de midilocu, care ne va conduce la binecumentarile unui timpu mai frumosu. —

Despre relatiunile cu puterile din afara se

dicu, ca suntu amicabile, si ca dau sperantia cu tóta incredintiarea, ca pacea si linistea voru remanê neturburate.

In intielesulu acestoru cuventu lucrându-se sesiunea dietei acestia pôte deveni mai atragătoria de atentiune. —

Sibitu in 9/21 Aprile 1869.

Una din cele 8 fericiri.

E de comunu cunoscutu, ca unui confrate alu nostru, unui energicu aparatoriu alu intereseloru nationali atatu pe calea publicitatii, catu si a legelatiunei, unui predemnu fiu alu natiunei romane, ei e tocma pregatita calea catra usile temnitiei; — ca acestu adevratu martiru nationale e préstimatu redactoru alu „Federatiunei“, domnulu si confratele Alexandru Romanu, o scimu asemenea cu toti, in cari mai bate inima de romanu, o scimu tocma asia, precum de adencu simtimu si aceea, ca nenorocirea ce l'a ajunsu, nu e numai a densului, ci a natiunei intregi, precum a fostu si sant'a cauza pentru care a devenitu victima. E deci cu nepotintia, unu ce nenaturalu, ca fratele se nu se intereséza de frate, si se nu suferu cu elu dimpreuna. Se ne tienemu asia dara de una datorintia sacra a ne stradui din tôte poterile, cá celu pucinu intru atata in catu ne permitu impregiarile si ne lasa legea a ne arata stim'a, amórea si recunoscinti'a, cu care i datorimu martirului nostru nationale, prin adunarea mulței (glóba) in bani de 500 fl. v. a., la care e condamnatu; spre care scopu -mi iau volie a si deschide foiliora de subscriptiune, la care s'au impartasitu urmatorii:

1. Elia Macelariu, inspectoru generale alu banței de asiguratiune „Transilvani'a“ 20 fl.
2. Visarionu Romanu, insp. alu banc. de asec. „Transilvani'a“ 10 fl.

3. Ioane Macelariu, jude scaunale 10 fl.

4. Redactorulu „Gazetei Transilvaniei“ 10 fl.

Aducundu acesta la cunoscinti'a onoratului publicu rogu totu una data pe totu simtietoriulu romanu se binevoiesca a tramite ofertele sale, séu la subscribulu, care nu va intrelasa la timpulu seu a le publica dimpreuna cu numele contribuentiloru — séu deadreptulu la redactiunea „Federatiunei“ in Pest'a. —
Elia Macelariu

Cincu mare.

Noi aici avemu de cugetu a infintiá unu comitetu, cá una reprezentantia de societate solidaria, care se stê bunu cu tóta averea, cá, afara de ajutoriale adunate pentru dearsi, despre care se va portá stricta controla si ratiuciniu, se póta contrage si imprumuturi, care se se platésca in anuitati. — Trebuie se facemu incepute la tôte, catu de mici, ca cu timpu cresce si cedru, si Rom'a n'a devenitu deodata domnitóri'a lumii.

Tristu lucru, ca in urm'a focului multi din cei arsi au capetatu tifu de pulmani si doi insi si au si espiratu viét'i'a; altii diacu in patulu mortii. Medicii dicu, ca de spaima si de fumulu inghititu din foculu mistuitoriu, voru cadé inca multi jertfa mortii, — la care lips'a de midilóce de viatiuire va adauge reulu. —

— Alegerea de deputatu la diet'a din Pest'a, s'a efeptuitu in Cincu in 22 si 23 Martiu c. n. si s'a alesu cu maioritate absoluta judele regiu Fr. Eitel.

Romanii din Cincu mare la 200 individi in-sestrati cu dreptulu electoralu, nici catu unulu n'au alergatu la urna cu votulu seu. — Durere inse, ca din comunele Kalborn si Boholtiu, comune pure romanesce, ambi judii cu vornicii ambi si inca doi insi totu din acelea comune, au lucratu in contra convingerei lor, cá juda dintre apostoli, dar' si ce destinu au judii! —

Resultatulu conferintiei din Mercurea; ba inca ceva mai multu li s'a facutu cunoscutu. —

Intrelasarea darei unei dechiaratiuni la protocolulu comisiunei alegatorie, a urmatu in urm'a unei amenintiari facute din partea sasilorn, ca déca ne vomu intruní in un'a conferintia luni inainte de a legere, conformu unei ordinatiuni secrete (!) trebuie se primimu in midilóculu conferintiei pe chefulu oficiolatlului de comisariu r. (apoi va insielatu, ca la alegeri suntu libere convenirile dupa lege si praxe. R.) — Asia luni fiacare s'a dusu pre la ale sale, fara de a mai face ostenéla dlui comisariu regescu, care s'a esprimat, ca déca se dovedesce, ca cineva iea influintia asupra darei votului cuiva, in sensulu ordinatiunei secrete se trage iu cercetare criminale. —

Tôte partitele lucra pentru binele si reesirea scopuriloru lor fara intrerumperi. Noi inca nu vomu slabi din ceea ce ne cere santi'a activitatii pentru binele comunu. Voiesce si vei poté! —

UNGARI'A. Camer'a deputatiloru. In 23 Aprile pe la 10 óre s'au adunatu deputatii aflatori in Pest'a si sub presiedinti'a deputatului Pribek fú salutatú inceputulu dietei facundu-se constituirea preliminaru. Dupa constituire se sculá dep. Irányi si pretinse in puterea legi din 48, cá deschiderea dietei se se faca in Pest'a, ér' nu in Bud'a, séu in casu, candu ar' fi siliti deputatii se mérga ér' in castelulu din Bud'a, se se delatureze celu pucinu stégulu austriacu negru galbenu, inlocuindu-se prin tricolórea maghiara, ceea ce pretinse si Csanády, Andrassy respinge acésta pretensiune. Deák dice, ca nu se póte decide in asta privintia nefiindu camer'a, constituita, cine nu vré se mérga la castelulu din Bud'a, se siéza acasa. Se mai cërta pucintelu Tisza si Madarász totu din punctulu acela. Andrassy le spune verde, ca cu stégulu imperatescu va valfai pe castelu nu numai tricolórea Ungariei, ci si a Croatiei. Presiedintele anuncia apoi, ca in 24 se va deschide diet'a, pe 25 se pof-tira deputatii la descoperirea monumentului archiducelui Iosifu si anuncia, ca prim'a siedintia va fi in 26 Aprile. Dintre romani au fostu pucini, din Transilvani'a nici unulu afara de Hosszu; si Pap Sigismundu, esta numai pe galaria.

Archi-episcopulu Dr. Ioane Vancea, episcopii Dobr'a si Ivacicovicu inca se afla in Pest'a. Metropolitulu Vancea pentru depunerea juramentului de consiliariu intimu de statu, care demnitare o primi in diu'a instalatiunei, in 11 Aprile, diu'a iubileului SS. Pontificelului romanu.

Asteptamu se vedemu partit'a nationala in dieta la locul seu deosebitu **sub** numire partit'a nationala, altfelu nu merita nume de partita. —
— Fóia oficiósa publica insarcinarea contelui Emanuele Péchy spre a conduce comisariatulu Ardélului, incetandu activitatea r. guberniu dela 1-a Maiu a. c., datulu rescriptului e 17 Aprile 1869, contra-semnatu Iul. Andrassy, acésta pe basea §-lui 18 art. 43 din 1868. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a 19 Aprile. (Siedinti'a de nópte.) In siedinti'a de adi a comisiunii pentru constitutiune subcomisiunea presenta unu amendamentu in privinti'a resolutiunei galitiane: Se se aléga din sinulu dietei una comisiune din 9 membri pentru a elaborá unu proiectu de lege, conformu caruia camerele si organele comerciali din punctu de vedere legelativu se apartiena competintiei dietei provinciali din Galiti'a. — Subcomisiunea a presentatu mai departe dóue resolutiuni. Cea d'antaiu esprime dorinti'a dietei, cá guvernulu, la exercitarea poterei sale executive se considere relatiunile speciali ale Galitiei; éra a dóu'a contine dechiaratiunea dietei, dupa care va procede totu cu aceeași consideratiune la desbaterile speciali. — Dupa acést'a urmá una desbatere infocata. Deputatulu Zieblivici presentá una resolutiune a dietei galitiane, cá votu alu minoritatii. La votare se respingu ambe resolutiunile, si se prim-esce ceea a subcomisiunei cu óre-si care modificatiuni facute de Kuranda. Kaiser s'a alesu cá reportoru. —

Cernauti 25 Martiu 1869.

(Aplicarea limbei romane in scóle.)

Lumea romana se mira si vecinii nostri din Galiti'a, precum fecera buna óra pe urm'a serbarei asia numita a lui Schiller, au placerea, de a ne satirisá, ca in Bucovin'a, tiér'a cea mai departata de Vien'a si dintre tôte provinciile devenita ce mai tardiu sub regimulu Austriei, limb'a germana prinse radecina si se latí asia de multu in plasele intielegintiei nationale. Pentru cei de pre aiurea póte se fia faptulú acest'a unu lucru de mirare si insusi unu obiectu de satira, noi in-se, cari suntemu in tiéra si scimu mesurile fortiate spre latirea limbei nemtiesci, cugetamu, ca lucrulu nu e de mirare, si nici unu obiectu demnu de satira, ci mai multu de compatimire.

Dupa ocuparea tierei in anulu 1777 si luarea bunuriloru episcopiei, monastiriloru si incesi ale bisericeiloru parochiale in administratiune publica sub numele fondului relegiunariu, se instituire pre la anulu 1786 in Cernauti si Sucév'a dóue scóle normale, éra in Sirete, Campu-Lungu, Radauti, Cotimanu si Vascauti scóle triviale, tôte aceste sub nume de scóle romanesce, séu precum diceau pe atunci scóle moldovenesce. Vr'o dóuedieci de ani,

ce e dreptu, erau acele scóle si celelalte, ce se mai fecera in unele comune, asiediate cu invetiatori romani si invetiamentulu se impartasiá in limb'a nationala romana, si numai alaturea se invetiá si ceva nemtiesce. Dupa subordinarea Bucovinei inse sub administratiunea provinciala din Leovu (Lemberg) in anulu 1817 si introducerea asiediametului de scóle nemtiescu (politische Schulverfassung der deutschen Schulen), devenindu scólele sub inspectiunea consistoriului rom. cat. din Leovu, se prefacura a-cele scóle romanesce in scóle nemtiesci, posturile de invetiatori se inlocuiau totu cu individi de confesiunea rom. cat. si totu invetiamentulu luá colórea de invetiamentu nemtiescu. Numai unde si unde, déca invetiatoriulu sciea ceva romanesce, se invetiá pucinu a ceti romanesce din bucóvn'a cea vechia tiparita in Bud'a si inca mai pucinu a scrie. Cine voiea a sci mai multu, decatu acést'a, trebuiea dupa finirea aniloru de scóla, se invetie privatu, déca avea ocaziune si midilóce, éra de nu, tóta literatur'a romanésca o incheiá cu biét'a bucóvna, ca-ci in scólele normale trebuiea se se chinuiesca numai cu nemtiésca.

In gimnasiulu din Cernauti, creatu pe la an. 1814 si in cursulu de filosofia deschisu dela anulu 1820, care ambe institute, precum cetimu in uricele respective, fura create pentru tineretulu nationalu, indata dela inceputu stete lucrulu inca mai mahnitóriu. In aceste institute nici vorba nu éra de limb'a nationala. Ba ce e inca mai durerosu, insasi relegiunea si esortele pentru junimea gr. or. romana, se propuneau in limb'a nemtiésca, tôte aceste dupa instructiunile ordinatiuniloru din Leovu.

Dupa inchiderea scólei clericale in an. 1817 in carea se propuneau obiectele teologice in limb'a romana, se deschise in anulu 1826 in Cernauti institutul teologicu dupa sistem'a generala din Austria; dara nici in acestu institutu nu se concesse limb'a nationala, ci tôte obiectele se propuneau parte in limb'a latina, parte in limb'a germana, afara de uniculu obiectu alu invetiaturei pastorale.

Judece acum veri cine, déca tôte acele mesure nu au fostu calificate, de a produce efecte, cari nu se potu numí altfelu, decatu frupte de mesure germanisatórie? Nu potemu negá, ca si momitiari'a din partea carturariloru séu mai bine dicundu bucheriloru nostri nationali, de a imitá portulu, datine, cuvinte si limbe straine, inlesní multu opulu de germanisare prin latirea limbei nemtiesci in tiéra.

Anulu 1848 care in miliónele de europeni desteptá consciintia de sine, adica consciintia drepturiloru si demnitatii de omu, éra intre popóra ide'a de nationalitate, trefí si pre romanii din Bucovin'a, pre unii adica din somnulu letargiei, éra pre altii din ametiél'a retacirei in cultura. In o petitiune generala se cerú infintiarea unei catedre publice pentru limb'a si literatur'a romana in Cernauti si aplicarea limbei nationale in scólele poporale. Ast'a se concesse; si catedr'a mentiunata se ocupá de Arone Pumnulu, éra introducerea limbei nationale in scólele poporale, devenite inca in anulu 1845 sub inspectiunea consistoriului, se efeptuí curendu, dupa ce cartile respective, compuse de Iancovicu si Andrieviciu, se tiparira. Amintimu cu recunoscinti'a si acést'a, ca pré santi'a sa parintele episcopu Eugoniu Hacman, recunoscundu indreptatirea si necesitatea limbei romane pentru cultur'a clericala, dete in anulu 1848 ordinatiunea, dreptu care in institutul teologicu tôte obiectele se propunu in limb'a nationala. E de recunoscutu si acést'a, ca venerabilulu consistoriu in anii urmatori puse multa silintia, de a inmultí scólele nationale gr. or. si a cultiva invetiatori buni pentru ele. Asia numera Bucovin'a in Cernauti si in Sirete dóue scóle normale, éra prin comunele rurale la 120 de scóle triviale si unu cursu preparandalu, afara de cele dóue scóle normale si vr'o 15 scóle triviale, ce stau sub inspectiunea organeloru rom. cat. Pentru cultur'a nationalu romana se deschise in anulu 1860 in Sucév'a unu gimnasiu superioru, éra in anulu 1862 in Cernauti o scóla reala superióra, ambe aceste institute cu spesele fondului relegiunariu, cu caracterulu confesionale gr. or. si asiediane cu invetiatori nationali de confesiunea gr. or. Dorere inse, ca inca si pana acum, posturile de invetiatori suntu ocupate de straini, cari se folosescu la propuneri de limb'a germana, de óra ce candidatii nationali subventionati cu stipendie din fondulu relegiunariu inca si pana astadi nu vinu dela Vien'a cu atestatele de calificare, cá se-si ocupe posturile de profesori.

Potemu afirmá spre linistirea connationaliloru nostri de prin celelalte tieri romanesce, ca dela an. 1848 incóce nu numai consciintia de sene nationala in poporatiunea din Bucovin'a s'a desteptatu, si si cultulu limbei nationale romane a devenitu

obiectulu principale de amóre si de ingrigire in scóle, in reuniuni si in viéti'a familiaria. Cu tote acestea trebuie se insemnamu, ca limb'a romana, cá limb'a tierei, nu ocupa inca in scólele publice acelu locu, care i compete dupa principiile de dreptu si dupa decisiunea articolui 19 din legea fundamentala de statu. In gimnasiulu superióre din Cernauti, creatu din la inceputu din banii fondului regegiunariu gr. or., dela anulu 1822 sustienutu din midilócele statului, adica din contributiunile poporului din tíera, si pana astadi limb'a romana e admisa numai cá obiectu neobligatu si la propunerile invetiaturei din regegiunea gr. or., inse limb'a propunativa din tóte celelalte obiecte esfe limb'a nemtiésca. Cé e dreptu, o parte insemnata a tineretului gimnasiale, mai cu séma pentru inundarea institutului acestuia cu galitiani, este de alte nationalitati, care parte de junime dupa tienórea articolui 19 nu se póte constringe, de a face studiulu in limb'a romana. Dara fiinduca constringerea junimei romane, de a face studiulu gimnasiale in limb'a nemtiésca contradice inca mai vederatu mentionatei legi fundamentale de statu, de óra ce limb'a nemtiésca nu e limb'a tierei, ci dupa cum veduramu mai nainte, numai o limba comunala in Bucovin'a; asia dara si in gimnasiulu din Cernauti e cá se se introduca cá limba propunativa limb'a romana, si pentru scolerimea neromana se se deschidia clase paralele cu aplicarea limbei sale nationale.

Pe candu reflectamu noi la ocuparea acelu terenu cu limb'a nóstra nationala in scólele publice, ce i compete ei cá limb'a tierei dupa dreptulu naturalu si pozitivu, nu potemu trece cu vedere si unele semne, care ne facu a crede, ca organele ideei de germanisare se cugeta mereu, de a ne mai angustá si din terenulu, ce'lu ocupa limb'a romana de jure, de lege et de facto si pana acum. Procedur'a in unele directiuni cu gimnasiulu din Sucev'a si scól'a reala din Cernauti, pentru care institute sustienute din fondulu regegiunariu e desemnata de propunativa limb'a romana, ne cam intaresce in presupunere. Credemu inse cu mai mare securitate, ca venerabilulu consistoriu, fiindu consciutu pe o parte de indreptatirile legale ale acestoru institute gr. or. nationale, éra de alta parte de respundietatea sa referitória la aperarea intereselor vitale ale diecesei, nu se va dá abatutu din cale, fia incercarile acelea catu de amagitórie.

Este alta, la care se cuvine a trage atentiu-ne poporatiunei si mai cu séma a intielegintiei nóstre nationale. Scólele poporale stetera adica pana acum sub inspectiunea protopresbiteriloru si in instanti'a a dóu'a a consistoriului, si veri cine trebuie se recunósca cu multiamire, ca atatu parintii protopresbiteri, catu si venerabilulu consistoriu erau ingrigiti de cultur'a limbei nationale in aceste scóle si de conservarea caracterului loru nationale intru tóte agendele de scóla. Acum inse pe urm'a legiloru mai nóue, scólele poporale, ce nu voru remané de caracteru confesionale, voru se trecu sub privighiarea inspectoratelor locale si districtuale, éra in instanti'a a treia a inspectoratului de tíera, care corporatiuni parte se voru alege, parte se voru denumí dupa modalitatile provédute. Acum dara e de incordatu tóte poterile nationale, morale ca in aceste corpuri de inspectiune se se aléga preuti si mireni activi si dedicati intereselor nationale. Acum e de veghiatu, cá tractarea agendelor scolare se fia nationala, precum a fostu mai nainte, si cá invetiamentulu in limb'a nationala se nu sufere, ci in scólele rurale se remana si mai departe limb'a comunei, limb'a de invetiatura. Ape lamu in fine la consciinti'a si simtiulu nationale alu invetiatoriloru, cá se nu caute a se recomandá prin chinuirea prunciloru cu limb'a germana, ci se se recomande prin o cultura a tineretului, ce core-spunde individualitatii nationale a poporului, in care casu voru poté contá totudéun'a pe recunoscintia si remunerare asemene celeia, de carea s'a bucuratu in viéti'a si dupa mórte modelulu unui invetiatoriu bunu. — Arone Pumnulu. „Alb.“

Cronica esterna.

ROMANI'A. Domnulu a plecatu din Focsiani Luni, 7 Aprile, la 11 óre inainte de amédi si a sositu in Tecuciu la 5 óre sér'a. Timpulu, in acestu intervalu, Inaltimea Sa l'a petrecutu visitandu taber'a dela Siretu in Furceni, care deja se organisase sub directiunea colonelului Slanicéanu si cu ajutoriulu a dóue batalióne de geniu ocupate la lucru. Tóte distantiele, tóte puncturile destinate osebiteloru corpuri ale armatei, tóte trebuintiele taberei au fostu, in cele mai mici deta-

liuri, studiate de Inaltimea Sa in timpu de aprópe patru óre.

Ajunsu in Tecuciu, unde totu orasiulu avendu in capu pe cei d'antai proprietari din judeciu, asteptau pe Inaltimea Sa, parte la bariera, parte la casele dómnei Plitos, Domnulu s'a transportatu de indata la locul destinatu pentru gar'a calei ferate. Primindu o reclamatiune a orasieniloru, cari dorescu a avé acésta gara in mai apropiare de orasiu, Inaltimea Sa a si datu ordinele cuvenite spre a se studiá cestiunea de ingineri competinti, cu scopu de a satisface, pe catu e posibilu, interesulu orasiului Tecuciu.

Inaltimea Sa a plecatu din Tecuciu, Marti, 8 Aprile, la 9 óre diminiéti'a a dejunatu la Adjudu si a ajunsu sér'a la Bacau.

Pe tóta lini'a dela Bucuresci la Ploiesci si dela Ploiesci la Buzeu, precum si dela Siretu la Tecuciu, Inaltimea Sa s'a incredintiatu de prodigiós'a celeritate cu care inaintéza lucrarile calei ferate.

Domnulu, inainte de a parasi Focsiani, a visitatu tóte scólele, supuindu personalmente la examenu cate doi, trei elevi din fiecare clasa, atatu ai scóleloru de baieti si fete catu si ai gimnasiului. Inaltimea Sa a visitatu in urma curtea de apelu si tribunalulu si a binevoitu a értá de remasiti'a osandei unu numeru de condamnati.

Domnulu s'a transportatu apoi la casarm'a de venatori, de dorobanti si de pompieri si a incheiatu excursiunile sale cu visit'a a mai multoru pravalii ale negutiatoriloru romani si a cumperatu mai multe obiecte, pe cari le-a lasatu cá daru alu magnificentiei sale. Asia, a daruitu besericei St. Ioane dóue vesminte de o mare bogatia pentru preotu si diaconu; pompieriloru, cate dóue renduri de albituri si batalióneloru de venatori si de geniu, aflati atatu in Focsiani catu si in taber'a dela Siretu, le-a transmisu mai multe sute de ocale orezu si untu de lemnu pentru ultim'a septemana a postului.

Inainte de a plecá, Inaltimea Sa n'a voitu a nu visitá si sioseau'a judeciéna, care conduce dela Focsiani la Odobesci si a carei incepere si grabnica seversire se datoresce numai energicei initiative a Inaltimei Sale. —

— Circularia telegrafica a dlui ministru de interne catra tóte prefecturile din tíera:

„Domniloru prefecti!

Inaltimea Sa -si a facutu intrarea in orasiulu Bacau Marti, la siése óre sér'a. Pe tóta lini'a dela Tecuciu la Bacau, grupe numeróse de proprietari, arendasi, primari si alti cetatieni au salutatu pre Domnitoriu cu vivatele resunatórie si sincere. In adeveru, érá sub ochii loru calea de progresu, in care fier'a a pasitu, multiamit'a inaltimei Sale. Nicaieri nu se lucréza la drumulu de feru cu energia si cu atata activitate cá pe acésta distantia. Deja pitiórele poduriloru de pe ap'a Siretu si Trotusiu suntu redicate de asupra nevelului ape si terasamentele, in mare parte, suntu deja seversite. Bacaulu, prin primirea sa, a ténutu si a isbutitu se intréca pe celelalte orasie visitate de Inaltimea Sa. La o diumetate de kilometru mai inainte pe Bacau, érá redicatu unu arcu de triumfu de o rara frumusetia. Acestu arcu érá facutu de instructorii si lucratorii calei ferate. De asupra avea inscriptiunea: Spre bun'a venire a fundatorului caliloru ferate romane. Unu altu arcu de triumfu, nu mai pucinu frumosu, érá redicatu de Bacaoani chiaru la intrarea orasiului. De aici pana la casele dlui Teodoru Braiescu ecuipage, prin cari nu se putea inaintá decatu la pasu, din caus'a multimei de poporu, care salutá sosirea Inaltimei Sale prin strigate de bucurie, cari nu mai aveau finitu. La cortelulu domnescu, Inaltimea Sa a fostu intempnatu de tóte autoritatile, de dnii senatori si deputatii noi alesi si de proprietarii principali ai judeciului, avendu in capulu loru pe dnii Vasilie Sturza, Constantin Negri, Roseti Teticanu etc. etc.

Sér'a, totu orasiulu a fostu stralucitu iluminatu, si unu banquetu de 24 persóne fú oferitu Inaltimei Sale.

Bacaulu a voitu se dovedésca ce scie a iubi pe unu Domnu, a carui anima nu bate decatu pentru binele Romaniei si Bacaulu a reesitu in do-vad'a sa.

Ministru de interne: M. Cogalnicénu.

Dispositiunile postei romane.

Dela directi'a generala a telegrafelor si postelor in Romani'a.

Servitiulu internationalu.

Dupa convintiunile postali internationali incheiate in anulu expiratu, dela 19 Martiu, 1 Aprile, teritoriulu postale alu Romaniei se va exploata

esclusivu de catra administratiunea romana. Prin urmare, biurourile postale austro-maghiare, care pana acum faceau servitiulu internationale, voru in-cetá cu deseversire la 31 Martiu sér'a, si chiaru de a dóu'a di, numai biurourile postali romane, voru servi de intermediarie pentru relatiunile cu strainatatea cá si pentru acelea din intru tierei.

Acésta desvoltare a servitiului nostru postale, ne impune datori'a a dá, prin anuciulu de facia, la cunoscintia publicului, dispositiunile cele mai esentiali estrase din conventiune si de regulametu de executare ce suntu a se pune de acum in-nainte in aplicatiune.

Intinderea servitiului postale.

Servitiulu postale contine:

- Schimbulu corespundintieloru;
- obiectelor de mesageria;
- Transportulu calatoriloru, pe calile principali.

Unu tablou speciale cu aratare de numerulu servitiiloru postali, de natur'a lor, itinerariu si orariu, de coincidentiele atatu din intrulu tierei catu si de preste fruntaria, si in sfirsitu, de pretiurile locuriloru din diligentie, se va respandi preste pucinu in publicu, puindu'lu in stare a cunósce si apretia asupra intinderei facute in nóu'a organizare postala cu ocaziunea primei aplicatiuni a conventiuniloru postali internationali.

Conditiiuni esentiali asupra modulului expeditiuniloru cu strainatatea.

a. In genere.

Adres'a.

Adres'a obiectelor postali si a scrisoriloru ce le insociescu trebuie a contiené citetiu, numele destinatarului si locul destinatiunei, complectate cu tóte indicarile neaparate pentru asigurarea regulatei predari.

La scrisorile, imprimatele si probele de marfuri nerecomandate, adresate poste-restante, numele destinatarului póte fi inlocuitu cu initiale séu cifre.

Tramitatorulu va adaugá pe adresa indicatiunile urmátórie:

Asupra obiectelor recomandate dela post'a de scrisori: cuventulu recomandat.

Asupra tramiteriloru recomandate si asupra obiectelor de mesageria insocite de o adeverintia de primire: contra adeverintia de primire.

Asupra scrisoriloru espresu: prin espresu.

Asupra obiectelor de mesageria a caroru valóre voiesce a o declará, si asupra marsrutelor ce le insociescu: in valóre de lei . . . bani . . . (olografu).

Modulu de predare la posta.

Obicinuitu scrisorile, imprimatele si probele de marfuri, trebuie aruncate in cutiile de scrisori, a-fara numai de nu voru poté incapé din caus'a marimei. De asemenea candu cineva are unu numeru mai mare, acestu feliu de tramiteri de a espediá in acelasi timp, urméza se le incredintieze deadreptulu in man'a functionarului postale.

Pentru orice obiecte, care urméza a se inscrie, adica pentru scrisorile recomandate si pentru acelea destinate cu espresu, pentru imprimatele si probele de marfuri recomandate, precum si pentru obiectele de mesageria de orice natura, este neaparatu cá predarea la posta se o faca chiaru in manile functionariloru séu amploiatiloru postali.

Obiecte ce nu se pot transportá cu post'a.

Este cu totulu interdisu de a predá la posta pentru espediare, obiecte alu caroru transportu ofera vreunu periculu, si mai cu séma de acelea ce se pot aprinde cu inlesnire prin frecare, prin contactulu aerului, prin presiune s. c. l. liquidele corosive si orice produse de acestu feliu.

Acele din persóne care prin midilóce de false declaratiuni prefacu natur'a unoru acestu feliu de tramiteri, precum si acelea ce nu declaru contienutulu, suntu responsabile de orice pagube ar' poté resultá, si pasibili de pedepsele prevédute prin lege.

Conditiiuni speciali privitórie la corespundintie.

Servitiulu de corespundintie cuprinde:

a) Scrisorile simple si recomandate (fara declarati'a valórei) precum si acelea destinate prin espresu.

b) Imprimatele de totu feliu, simple si recomandate, (afara de diuarele abonate prin midilócirea servitiului postale, care forméza o ramura de servitiu speciale. (A vedea liter'a d. mai la vale.)

c) Probele de marfuri, simple si recomandate.

d) Abonamente la diuarie prin midilócirea servitiului postale. — (Va urmá.)

Publicatiune.

Conferința ordinaria a comitetului reprezentativ al comitatului Turd'a se va ține la 20 Maiu a. c. în opidolu S. Regino, ale carei agende mai însemnate voru fi: alegerea unui jude primar la despartimentulu politicu, a unui esatoru domesticu și a unui asesoru de tribunalu. Mai încolo facerea dispusețiunilor celor necesare în privința postului vacantu de geometru de comitatu, precum și rezolvirea mai multor ordinațiuni mai înalte și a altor afaceri interne.

Ceea ce tuturor aceluor membri ai comitetului, cari nu locuiesc pe teritoriulu comitatului, cu acea rogare li se aduce la publica cunoscința, că se binevoiescă a se infaciesia la conferința memorata.

Turd'a în 17 Aprilie 1869.

Dela comiteele supremu alu comitatului Turdei.

B. Georgiu Kemény m/p.
comite supremu.

I. Edictu.

Prin care An'a Rigneala gr. cat. din Buholtiu, maritata după Ioane Boca gr. or. din Mergindealu, scaunulu Cincu mare, care cu necredința de 3 ani -și au parasitu pre legiuitulu seu barbatu, se provoca a se infaciesia înaintea acestui scaunu protopopescu că foru de 1-a instanția matrimonialu într'unu anu și una di dela publicarea acestuia, altmintețea și fara dens'a se voru efeptu cele prescise prin lege și canone. —

II. Edictu.

Ioane Georgiu Toderu gr. or. meritata după Petru Vasile Gliga gr. cat., ambi din Fofeldea, scaunulu Noerichu, care cu necredința -și au parasitu barbatulu seu legiuitu de 2 ani, se provoca a se presentă înaintea acestui scaunu protopopescu, că foru de 1-a instanția matrimonialu într'unu anu și una di dela publicarea acestuia, altmintețea și fara ea se va lua caus'a la pertractare după legile prescise și după canone. —

Cichidealu 16/28 Martiu 1869.

Demetriu Aaronu m/p,
adm. prot. și presiedinte la forulu
de 1-a instanția matr.

2-3

Provocare,

la asecurarea în contra daunelor de grandina (ghiatia).

Agentur'a generale a societatei generale de asecurare „VICTORIA” provoca prin acesta cu onore pe stimatulu publicu, că

asecurarile în contra grandinei

pe anulu curentu se sile midilociesca la dens'a.

Se potu asecura în contra grandinei totu felulu de bucate campestre, și anume, *nutreție, cucurudiu, bucate spicuite, plante de negutiatoritu, tutunu, struguri, hemeiu s. c. l.*

Urmandu din partinirea cea multa, cu care publiculu și în anulu trecut ni a onoratu, damu forte mari preferinție asecurantiloru nostri facia cu alte societati, în catu concedemu

10 percente

a tacsei ordinare, care — și de altmintețea — cu ocașunea primirei de asecurare s'a computatu cu multu mai eftinu, ne luandu în considerare preferinția acesta dela acele casuri nesecure, ca ore batevâ ghiati'a obiectele asecurate, ori nu, și fara de acea, primimu asecurari — și pe contracte (politie).

„VICTORIA” — precum e sciutu de comunu — ordinez și platesce regulatu și dreptu daunele cauate îndata după însinuarea lor.

Ca desluciri mai de aprôpe, intiparituru s. c. l. servescu agenturile statorite în tôte locurile mai de frunte, la cari a se adresa se binevoiesca.

Agentur'a generale a societatei de asecurare

1-3 „VICTORIA” în Clusiu.

CURSURILE

la bursa în 26 Aprilie 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 81	cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 " 50	" "
London	—	—	122 " 80	" "
Imprumutul nationalu	—	—	61 " 20	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	61 " 20	" "
Actiile bancului	—	—	721 " —	" "
" creditului	—	—	276 " 80	" "

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului în 22 Aprilie 1869:

Bani 74 75 — Marfa 75 25.

Unu manifestu pentru alegerile la corpurile legislative în Franci'a esitu într'o brosiura impartita prin tóta Franci'a cuprinde între alte laude pentru regimulu imperatescu cuviutele cu care finessece asia: „De 16 ani e unitate în laintru, îndreptarea sortii celor mai multi, în afara sustinerea rangului, care se cuvine Franciei, teritoriulu tiei e înmultitu cu 3 departemente nôue, coloniile în Cochinchin'a înmultite cu 6 provincie, scurtu, vulturii imperatesci se portara în tóta lumea în triumfu — acesta e bilantiulu imperiului.”

Acestu manifestu va efeptu catu va efeptu, dar' presiunea regimului și a organelor lui va scôte maioritate regimului, că și în alte locuri, pentruca constitutionalismulu de astadi e un'avac'a, pe care o mulge totu celu cu puterea amana, moralitate în alegeri, prin urmare și în legi, nu e, totulu e o escamotare despotica, care se va resbuna odata, candu voru capata ômenii minte.

Alta impresiune face scrisôrea imperatului Napoleonu catra ministru cu datu Tuilerii 12 Aprilie a. c., prin care lui face atentu la serbarea în 15 Aug. diu'a nascerei seculare de 100 ani a marelui Napoleonu — unchiului seu, carui are ai multiami totu ceea ce e; și-si arata dorintia, că fiacare soldatu ce mai traiesce din timpulu republicei și alu primului imperiu se capete celu pucinu 250 franci pensiune anuale. —

Parisu 20 Aprilie. „Public” scrie, ca în privința directiunei calatoriei imperatesei în Orientu încă nu s'a statoritu vreunu programu; e verosimile, ca imperatés'a va fi de facia la deschiderea canalului de Suez, acést'a se va întimplă în lun'a lui Octobre a. c. —

În Itali'a regele V. Emanuele a sositu în Neapole și conjuratiunea mazzinista descoperita în Milanu s'a aflatu a fi tiesuta de straini afara de Itali'a. —

Florenti'a 20 Aprilie. Bugetulu statului pentru anulu 1870 e statoritu în modulu urmatoriu: perceptiunile facu: 914 miliône, erogatiunile: 1024 miliône, deficitulu: 110 miliône. Perceptiunile cari se voru contrage din bunurile secularisate voru acoperi deficitulu cu 36 de miliône. —

Varietati.

— Ból'a de vite, ér' s'a ivitu pe la Talmațiu, și guberniulu a facutu dispositiuni preservative, că tergu de vite cornute se nu se tiena în scaunele Mercurei, Sebesiului, Sibiuului, Noerichului, Cinculu mare, Rupei séu Cohalmu și în districtulu Fagarasiului. —

— În 1-a de Maiu încetandu a mai funcționă guberniulu, personalulu lui va presenta comis. reg. de Péchy unu albumu cu fotografiile lor. —

— **(Spre sciinția.)** În urm'a desfintiarei guberniului ministeriulu r. br. Béla Wenkheim cu ord. din 14 Martiu a. c. dispune, că în cauze urbariali între fostii domni și iobagi, restantiile de dile, taxe pentru mori, în diferințiile pentru dreptulu regale de carciumaritu, și de pasiunatu pe viitoriu se fia instanția antania vice-comitele, v.-capitanu, v.-jude séu inspectoru, ér' a dáu'a în loculu guberniului se fia oficiolatele, ce fura pana acum instanti'a prima. Calcarile se judeca în instanti'a prima de judele procesualu (szolgabirau, dulau) inspectoru, în adou'a ér' de oficiolate, ér' a 3-a instanția va fi ministeriulu r. dela 1-a Aprilie, ér' la lucrurile de politia rurale séu comerciale la min. comerciuului și industriei. —

— (Progresu.) Ministrulu reg. de cultu și instructiune are de cugetu a face pasi seriosi în favóra invetiamentului, dice una fôia ungurésca, a-nume voiesce a infintia una loteria pentru promoverea culturei! Sermana instructiune la ce ai ajunsu! —

— Pap'a Piu IX. Duminic'a trecuta s'a serbatu la Rom'a, și pre aiurea prin besericele rom. catolice, cu multa solenitate aniversari'a de 50 de ani a preotiei Ponteficelui romanu. Va fi bine, la ocașunea acestui iubileu, a însemnă cateva date din biografi'a Santitatei Sale. Patriarchului Piu IX. e acum în etate aprôpe de 77 de ani; s'a nascutu la 13 Maiu 1792 în Sinigaglia unu orasielu din statulu besericescu, și-si trage originea din famili'a contiloru Mastai. Nainte se chiamă Ioane Maria conte Mastai-Feretti. La începutu amblă se între în servitiulu militariu, dar' nu fû primitu din caus'a sanetatei lui slabutie, și asia se consacra chiamarei preotiesci. În anulu 1810 veni la Rom'a

spre a-si termină studiile. Cercetă academi'a romana și se ocupă cu mare diligintia de ajutorarea seraciloru, mai alesu în spitalulu orfanalu numitu Tata Giovanni (Tata Ioane, dela numele fundatoriului, care a fostu zidariu). În spitalulu acest'a a cetitu abatele Mastai prim'a liturgia în 11 Aprilie 1819, candu a fostu tocmă duminic'a pasciloru. Cu o di nainte s'a fostu ierotonitu. În anulu 1823 se însoci misiunei ce merse la Chile. Aici în lumea nôua eră mai gat'a se-si pârda vieti'a, ca-ci plecandu pe una naia chilena dela Valparaiso la Lim'a pe mare se aredică unu viforu greu și mai ca derimă nai'a de stance, de nu o ducea pescariulu curagiosu Baco după multa truda în limanulu dela Aric'a. În anulu 1825 reintôrse, și pap'a Leone XII. ilu denumi archiepiseopu în Spoleto (1827), sub Grigoriu XVI. deveni archiepiscopu în Imol'a (1832) și la anulu 1840 fû cardinalu. La 16 Iuliu 1846 fû alesu de papa si primu numele Piu IX. Elu e alu 259 papa, deca socotimu pe apostolulu Petru de antaiulu. Pasiu lui primi pareau a promite era nôua; gubernarea -și o începù cu una amnestia larga, și puse în aspectu reforme. Poporulu din Rom'a saltă de bucuria, Piu deveni obiectulu cultului la poporu mai multu decatu ori care papa din trecut. Încercarile lui reformatôrie cadiendu într'unu timpu candu se arată în tóta Europ'a consciința viua politica, castigara însemnate extraordinaria nu numai pentru Rom'a și Itali'a, ci și pentru una parte a continentului europénu. Reformele acestea nascura miscamentulu liberalu și nationalu în tóta Itali'a, dar' numai decatu se întimplă schimbare amara. Veni anulu 1848 cu viforale lui, constitutiunea din Martiu 1848 a fostu numai fortiața, — și liberalulu ministeriu civile a fostu numai concesione. Cumca a trebuitu între astfelu de impregiurari se faca esperinție triste, a fostu naturalu. Miscamintele poporului din Novembre 1848, uciderea ministrului papalu Rossi (15 Nov.), ministeriulu democraticu datu de sila în urmarea rescôlei din diu'a urmatori'a, fecera prepaștia mare între Piu IX. și între liberalismu. În 25 Novembre fugi Piu IX. din Rom'a la Gaet'a. Episod'a scurta a domniei democratice din Rom'a se fini iute, în Iuliu 1849 ocupara francii, după lupta agera, Rom'a. Piu s'a reintorsu abia în 12 Aprilie 1850 în Rom'a, și reintroduse regimulu vechiu cu pucine modificatiuni. Între actele eclesiastice ce s'au introdusu sub regimulu seu suntu de însemnatu: Dogm'a conceptiunei nemaculate, (despre carea în beseric'a orientala n'a fostu discussiune, și prin urmare nici o decisiune, de și în multe rogatiuni se gasescu cuvinte cari indegeta doctrin'a acést'a), reactivarea ierarchiei în Angli'a și Olandi'a; încheierea unei multimi de concordate cu cele mai diferite state din lume, cu Austri'a la an. 1855; crearea nenumerateloru episcopii în lumea vechia și nôua; canonisarea martiriloru japonesi (1862); edarea enciclicei și silabului în 8 Decembre 1864. Alocutiunea referitôria la cestiunile relegiôse în Austri'a la 22 Iuniu 1868, și conchiamarea conciliului ecumenicu pe 8 Decembre 1869 suntu cele din urma emanatiuni ale lui Piu IX. — „Alb.”

Consemnatiune pentru ajutorirea connationaliloru nostri damnificati prin focu din Cinculu mare.

La sum'a publicata în Nr. 25 = 24 fl.

Au mai contribuitu:

D. Nicolau Teodoru Ciurcu 2 fl.

D. profesorulu Dr. Vasile Gloadariu 1 fl.

Cu totulu: 27 fl.

Suntu rogati fratii înduratori a grabi cu ajutoria spre mangaiarea celor nenorociti! —

Nr. 2677/1869.

1-3

Escriere de concursu.

Dupace cu înaltulu emisu alu regului Guberniu din 1-a Aprilie anulu 1869, Nr. 5722 s'a aplacidatu concessiunea spre a se redica una apteca publica cu dreptu personale în tergsiorulu comun'a Feldiôr'a, în conformitate cu emisulu acestu înaltu se escria dara pentru conferirea acestei îndreptatiri concursu.

Competitorii au se-si dè petitiunile instruide cu testimoniile necesaria pana în 15 Iuniu a. c. la acestu magistratu. —

Brasiovu în 21 Aprilie 1869.

Magistratululu urbanu și districtualu.